

DIŞ EKONOMİK İLİŐKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

TÜRKİYE-SOMALİ İŞ FORUMU

[Sonuç Raporu]

22 ŐUBAT 2016, İSTANBUL

TÜRKİYE-SOMALİ İŞ FORUMU

22 ŐUBAT 2016, İSTANBUL

“Somali’nin Dostları Konferansı” çerçevesinde DEİK ev sahipliğinde gerçekteştirilen Türkiye-Somali İş Forumu, Somali Federal Cumhuriyeti BaŐbakanı Omar Abdirashid Ali Sharmark, T.C. BaŐbakan Yardımcısı Lütfi Elvan, T.C. Ekonomi Bakanı Mustafa ElitaŐ, Somali Federal Cumhuriyeti Dışışleri ve Yatırım Teşvik Bakanı Abdusalam Omer ve Somali Federal Cumhuriyeti Ticaret ve Sanayi Bakanı Abdirashid Mohamed Ahmed’in katılımları ile 22 Őubat 2016 tarihinde İstanbul’da gerçekteştirildi.

PROTOKOL KONUŐMALARI

İő Forumunun aŐıŐ konuŐmasını gerçekteştiren **DEİK Türkiye-Somali İő Konseyi BaŐkanı Ahmet Sami İŐler**, DEİK’in yapısı hakkında katılımcılara bilgi verdi. DEİK Türkiye-Somali İő Konseyi’nin karŐı kanat kuruluŐu olan Somali Ticaret ve Sanayi Odası ile iŐbirliĐi içinde olduklarını ifade eden BaŐkan İŐler, Türk iŐ dűnyası olarak Somalili Őirketler ile gűçlü ve çeŐitlendirilmiŐ ekonomik iliŐkileri tesis etmek istediklerini vurguladı.

Somali Federal Cumhuriyeti Dışışleri ve Yatırım Teşvik Bakanı Abdusalam Omer ise aŐıŐ konuŐmasında, Somali’nin yabancı yatırımlara aŐık olduğunu ve yatırım konusunun kalkınma politikalarının merkezinde bulduklarını belirtti. Somali’nin doğal kaynaklar aŐısından büyük

zenginliğe sahip olduğunu, 8 milyon hektarlık toprak alanı ile yenilenebilir enerji ve balıkçılık alanlarında büyük bir potansiyel taşıdığını aktardı. 2014 yılında %3.7'lik bir büyüme kaydedildiğini ifade eden Bakan, Somali'nin stratejik konumunun ve bu konumun getirdiği lojistik avantajların da altını çizdi. Yatırım yasaının esnek olduğunu, yabancı yatırımcıların ulusal yatırımcılarla aynı haklara sahip olacağını dile getiren Somali Federal Cumhuriyeti Dışışleri ve Yatırım Teşvik Bakanı Abdusalam Omer, Türk firmalarını Somali'ye yatırım için davet etti.

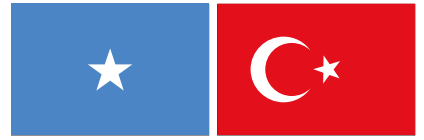
Somali Federal Cumhuriyeti Ticaret ve Sanayi Bakanı Abdirashid Mohamed Ahmed ise, Somali'nin insani yardım dışında ekonomik ortaklığı da ihtiyacı olduğunu ifade ederken, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı olarak ticaret olanaklarını kolaylaştırmak için çalışmalarını sürdürdüklerini söyledi. Ayrıca,

Türk hükümetinden de mal nakliyesinin kolaylaşmasını arzu ettiklerini belirtti. Ticaret ve Sanayi Bakanı Abdirashid Mohamed Ahmed, Somali'nin tarım, hayvancılık, balıkçılık, enerji, altyapı ve emlak konularında olanaklar sunduğunun altını çizdi.

Protokol konuşmalarının ardından **Somali Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Maryam Yusuf** tarafından Somali'deki ticari ve yatırım fırsatlarına ilişkin sunum gerçekleştirilip, ikili iş görüşmelerine geçildi.

İŞ Forumu sonrasında gerçekleŐtirilen çalışma yemeğine ise, **Somali Federal Cumhuriyeti BaŐbakanı Omar Abdirashid Ali Sharmark**, **T.C. BaŐbakan Yardımcısı Lutfi Elvan**, **T.C. Ekonomi Bakanı Mustafa ElitaŐ**, **Somali Federal Cumhuriyeti Dış Ticaret Bakanı Abdurahman Abdi Osman** katıldı. DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan'ın evsahipliğinde gerçekleŐtirilen çalışma yemeğinde Türkiye-Somali ikili iliŐkileri ele alındı.

Çalışma yemeğinde konuŐan **Somali Federal Cumhuriyeti BaŐbakanı Omar Abdirashid Ali Sharmark**, Türkiye'nin Somali'ye yatırım konusunda müttefik ülkelerden biri olduğunu söyledi ve Somali'nin doğal kaynakları ve insan kapasitesi ile dünyanın yatırıma en elveriŐli ülkelerinden biri olduğuna dikkat çekti. Somali'nin enerji ve nakliye alanlarında önemli potansiyele sahip olduğunu vurgulayan BaŐbakan Sharmark, yatırım politikalarının Türk yatırımcılar için önemli bir fırsat olduğunu söyledi. THY'nin MogadiŐu'ya doğrudan seferlerinin yatırımcılar için önemli bir imkan sunduğunu da ifade eden Sharmark, Türk iş dünyası temsilcilerini Somali'ye yatırıma davet etti.

BaŐbakan Yardımcısı Lutfi Elvan, korsanlık ve terör olayları ile ismi anılan Somali'nin son yıllarda büyük bir deĐiŐime imza attığını söyledi. Ülkede istikrar ve güvenliğin sağlanması için daha fazla adımların atılması gerektiğini ifade eden Elvan, yoksulluğun ülke genelinde büyük bir sorun olmaya devam ettiğine dikkat çekti. Nüfusunun yüzde 70'nin 30 yaŐ altı genç nüfustan olduğunu ifade eden Elvan, bu genç nüfusun yüzde 67'sinin iŐsiz olduğuna da dikkat çekti. Bu çerçevede genç nüfusun eğitilmesi ve iş gücü piyasasına kazandırılmasının büyük bir öneme sahip olduğunu belirten BaŐbakan Yardımcısı Elvan, genç iŐsizliĐi gibi kadınların da iŐgücü piyasasına dahil edilmesinin önemli olduğunu vurguladı. Elvan ayrıca, yapısal ve kurumsal reformlar ile ülkede daha çok yatırım-dostu bir atmosferin yaratılması gerektiğini söyledi.

Ekonomi Bakanı Mustafa ElitaŐ, son d6nemde T6rkiye'nin Afrika'daki kurumsal varlığını hızla artırdığını, buna bağlı olarak Afrika ile ticari ve ekonomik iliŐkilerin de hızla geliŐtiđini s6yledi. T6rkiye ile Somali arasındaki mevcut ticari anlaŐmaların yenilenmesi ile ikili iliŐkilerin yasal altyapısının g6çleneceğini ifade eden Ekonomi Bakanı ElitaŐ, 6zellikle yatırımların karŐıllık korunması anlaŐmasının imzalanması gerektiğini vurguladı. Somali'nin yavaŐ ama emin adımlarla 6nemli bir d6n6Őm ger6ekleŐtirdiđini belirten ElitaŐ, 2015 yılında kurulan T6rkiye-Somali İŞ Konseyi'nin ekonomik ve ticari iliŐkilerin temel taŐı olacağını s6yledi.

DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan, Somali'nin sahip olduğu kaynakların ekonomiye kazandırılmasına her türlü katkıyı vermeye hazır olduklarını dile getirirken, *"Bizler Afrika'yı bir mücadele alanı olarak değil, ortak geleceğimiz olarak görüyoruz. Bunun en somut göstergesi geçmişte sınırlı olan ticaretimizde şahit olduğumuz ciddi artış: Afrika ile karşılıklı ticaret hacmimiz 2000 yılında 4 milyar dolar iken, 2015 yılı sonunda 20 milyar dolar seviyesine yaklaştı"* dedi. DEİK Başkanı Vardan, insani yardımların, yatırım ve dış ticaret faaliyetleri ile eş zamanlı ve eş güdümlü olarak yürütülmesi ile Somali'nin kalkınmasına katkı sağlamak istediklerini de vurguladı.

Türkiye-Somali İş Forumu kapsamında düzenlenen çalışma yemeği, Türkiye-Somali Ticari ve Ekonomik İşbirliği AnlaŐması'nın imzalanmasını takiben, hediye ve plaket takdimi ile sona erdi.

SOMALİ GENEL EKONOMİK DURUM

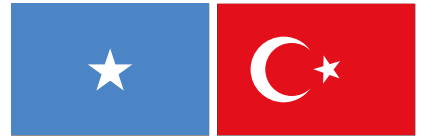
Somali ekonomisi büyük ölçüde tarım ve hayvancılığa dayanmakta olup, anılan sektörler ülke GSYİH'nin % 40'ını, ihracat gelirlerinin ise % 50'den fazlasını karşılamaktadır. Somali'nin toplam ihracatı yaklaşık 600 milyon, ithalatı ise yaklaşık 1,5 milyar ABD dolarıdır. Şeker, mısır, deri, balık, kömür ve muz Somali'nin başlıca ihracat ürünleridir.

Somali Dış Ticaret Değerleri (1.000 ABD doları) Kaynak: ITC-Trade Map

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2007	223,447	823,728	1,0471,75	-600,281
2018	198,985	928,173	1,127,158	-729,188
2009	171,961	793,814	965,775	-621,853
2010	280,947	891,884	1,172,831	-610,937
2011	375,916	1.168,297	1,544,213	-792,381
2012	421,892	1.066,289	1.488,181	-644,397
2013	564,152	1.887,599	2.451,751	-1.323,447
2014	246,310	1.866,682	2.112,992	-1.620,372

Türkiye-Somali Dış Ticaret Verileri (1.000 ABD doları) Kaynak: TÜİK

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2001	198	318	516	-120
2005	2,207	839	3,562	1,368
2010	4,810	1,361	6,171	3,449
2011	39,548	2,465	42,013	37,083
2012	43,788	1,165	44,953	42,625
2013	58,315	1,052	59,397	57,263
2014	62,119	1,523	63,642	60,596
2014 (11 ay)	54,005	1,408	106,601	52,597
2015(11 ay)	58,290	878	115,702	57,412

FAYDALI ADRESLER

Somali'nin Ankara Büyükelçiliği

E: info@somaliembassytr.org ; ankaraembassy@mfa.gov.so

T: +90 212 436 40 28

F: +90 312 436 40 29

W: www.somaliembassytr.org

T.C. Mogadiğu Büyükelçiliği

Büyükelçi: Olgan Bekar

E: embassy.mogadishu@mfa.gov.tr

T: +252 618 868 491, + 252 619 999 223

Somali Ticaret ve Sanayi Odası (SSCI)

E: info@somalichamber.so

T: +252 621 56 16 / +252 685 03 20 / +252 693 24 44

W: www.somalichamber.so

DEİK TÜRKİYE-SOMALİ İŞ KONSEYİ YÜRÜTME KURULU ÜYELERİ

AHMET SAMİ İŐLER	ALBAYRAK ŐİRKETLER GRUBU	İŞ KONSEYİ BAŞKANI
MEHMET ALİ KORKMAZ	İTTİFAK HOLDİNG A.Ő.	İŞ KONSEYİ BAŞKAN YARDIMCISI
İBRAHİM ŐETİN ÖZDEMİR	SİYAHKALEM MÜHENDİSLİK İNŐ.SAN.TİC. A.Ő.	İŞ KONSEYİ BAŞKAN YARDIMCISI
SELAHATTİN KAYAMAN	İLKE YAPI DENETİM A.Ő.	İŞ KONSEYİ ÜYESİ
DR. ARİF ŐANACIK	PGM PROJE GÖZETİM MÜHENDİSLİK VE KALİTE KONTROL HİZMETLERİ SAN.TİC.LTD.ŐTİ.	İŞ KONSEYİ ÜYESİ
ORHAN ÖZYURT	ÖZYURT MADENCİLİK İNŐ.SAN.VE TİC. A.Ő.	İŞ KONSEYİ ÜYESİ
AHMET SADI GÜNGÖR	BA ENERJİ PETROL SAN.TİC. A.Ő.	İŞ KONSEYİ ÜYESİ

DEİK AFRİKA BÖLGESİ

Eren Paykal- Bölge Koordinatörü- 0212 339 50 61 – africa@deik.org.tr

BarıŐ Őuvalcı- Koordinatör- 0212 339 50 32 - africa@deik.org.tr

Evren Doğan- Koordinatör- 0212 339 50 51 - africa@deik.org.tr

Sena Ağırgün- Koordinatör Yardımcısı- 0212 339 50 70 - africa@deik.org.tr

**SPONSORLARIMIZA
TEŐEKKÜR EDERİZ**

albayrak

 PGM
Proje Gözetim Mühendislik
Project Inspection Engineering